"शिक्षा कृषि र स्वास्थ्य हाम्रो प्राथमिकता,

"समृद्ध अर्नमा निर्माणमा हामी सबैको प्रतवद्धता"

अर्नमा गाउँपालिकाको अध्यक्ष श्री अशोक कुमार यादवज्यूले अर्नमा गाउँपालिकाको गाउँ सभामा पेश गर्नु भएको नीति तथा कार्यक्रम

अर्नमा गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
अर्नमा, सिरहा

मधेश प्रदेश, नेपाल

२०80 अषाढ 01 गते

अर्नमा गाउँपालिकाको सम्मानित गाउँ सभाको नीति तथा कार्यक्रम समारोहमा पाल्नुभएका,
यस अर्नमा गाउँपालिकाको उपाध्यक्षज्यू,
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यु,
वडा अध्यक्षज्युहरु ,
कार्यपालिका सदस्यज्युहरु,

वडा सदस्यज्युहरु,
आमन्त्रित यस गाउँपालिकाका सम्पूर्ण शाखा प्रमुख, अस्पताल प्रमुख, प्रधानाध्याकज्युहरु, गा.पा.का कर्मचारीहरु, स्वास्थ चौकीका इन्चार्जहरु, सुरक्षा कर्मीहरु, पत्रकार जयूहरु लगायत उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरुमा अर्नमा गाउँपालिका र म आफ्नो तर्फबाट यहाँहरु सबैलाई हार्दिक नमस्कार गर्न चाहन्छु ।
यो गरिमामय सभामा आ.व. २०80/०81 को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न यहाँहरु माझ उभिई रहँदा प्रजातन्त्र, लोकतन्त्र, गणतन्त्रको प्राप्ति र त्यसैको जगमा समृद्ध राष्ट्र निर्माणका लागि विभिन्न कालखण्डमा भएको जनआन्दोलन, मधेश आन्दोलनका क्रममा जीवन आहूती गर्ने ती महान ज्ञात अज्ञात शहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धासुमन अर्पण गर्न चाहन्छु ।
यस अर्नमा गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रममा उपस्थित सभा सदस्यज्यु, गाउँपालिकाका उपस्थित कर्मचारी साथीहरुलगायत सवै महानुभावहरुलाई गाउँपालिकाको तर्फबाट हार्दिक सम्मान एवं स्वागत गर्न चाहन्छु ।

जनताका सवैभन्दा नजिकको सरकार स्थानीय सरकार भएको, स्थानीय स्तरका जनताको अधिकत्तम हितलाई सम्बोधन गर्दै प्रजातन्त्र सुदृढीकरण गर्ने, लोकतन्त्रका लाभहरुको वितरण गर्दै सशक्तिकरण गर्ने, समावेशीकरण मार्फत मुल प्रवाहीकरण गर्ने, स्थानीय शासनको वैधता स्थापित गर्दै समावेशी विकास मार्फत दिगो विकासका लक्ष्य प्राप्त गर्नु नै आजको लक्ष्य तथा चुनौती दुवै हो । वास्तवमा स्थानीय सरकारहरु जनप्रतिनिधीमूलक संस्थाहरु हुन् । आपसी सहयोग, सहमति, सद्भभाव र सहकार्यका माध्यमबाट गाउँपालिका विविध गतिविधि सञ्चालन गर्न निर्दिष्ट नीति अनुरुप गाउँपालिकाका सभा सदस्यहरुबाट निरन्तर रुपमा प्राप्त सल्लाह, सुझाव, मार्गदर्शन, सहयोग र समनव्य प्रति म यस शुभ अवसरमा अत्यन्तै हार्दिकतापूर्वक धन्यवाद दिन चाहन्छु । भविष्यमा पनि यस्तै प्रकारको सहयोग प्राप्त हुनेछ भन्ने विश्वास यस सम्मानित सभा समक्ष व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

क. बिधमान परिवेश

हामी सँग भएका जनशक्ति, श्रोत, साधन प्रर्याप्त नभएको तितो यथार्थ सबैको समुने नै छ । यसका वावजुद परिवर्तन, इच्छाशक्ति, मिहिनेत, इमान्दारीता, सहकार्य, समन्वय, सहयोग अन्तरसम्बन्ध तथा सहअस्तितव बाट सम्भव छ भन्ने कुरामा विश्वास राख्दै मौजुद्धा जनशक्तिको वैज्ञानिक व्यवस्थापन तथा असल कार्यलाई निरन्तरता खराव लाई अन्त्य गर्ने जमर्कोको साथ केही अल्पकालिन र दीर्घकालिन नीतिहरु तय गर्दै अर्नमा गाउँपालिकाको सर्वाङ्गिन विकास गर्ने दृढ संकल्पका साथ अगाडी बढेका छु।

शिक्षा नै परिवर्तनको उदगम विन्दु हो भन्ने विषयलाई आत्मसाथ गर्दै शिक्षालाई प्रमुख प्रथमिकतामा राखि अगाडी बढेको हामि सबैले अनुभुति गरेकै विषय हो ।स्वास्थ्य सेवामा सुधार भई यस भेगका जनताले महङ्गो शुल्क तिरी बाहिर उपचार गराउन जाने बाध्यता लाई केहि हद सम्म न्युनीकरण गर्न सफल भएका छौ ।१५ शैंया अस्पताल सेवा सञ्चालनमा रहेको सर्वविधितै छ । यसै गरी मल खाद्य, विउ विजन आपूर्ति गरी सिंचाईको दीर्घकालिन योजना सहित अगामी दिनमा कृषिमा व्यापक आधुनिकीकरण, यान्त्रिकिरण, विविधीकरण गर्ने बाटोमा अगाडी बढेका छौं । यसै गरी रोजगारी सिर्जना गरी गरिवी निवारण गर्न तथा दिगो विकासको लक्ष्य हासिल गर्न तत्काल केही निर्णय एवं योजनाका साथ अगाडी बढेको अवस्था छ । थप धेरै विषयहरु अध्ययन गरी नीति कार्यक्रम योजना तथा बजेटमा समेट्ने प्रयास गरिएको छ । हामीले लिएको नीति,योजना कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सम्पूर्ण गा.पा.पदाधिकारी, कर्मचारी, स्वास्थ्यकर्मी, शिक्षक, सुरक्षा निकाय, पत्राकार अर्नमा वासी जनताले सकारात्मक सहयोग गर्ने अपेक्षा र विश्वास लिएको छु ।

ख. नीति कार्यक्रम तर्जुमाका आधारहरुः

गुणस्तरीय पूर्वाधार विकास निर्माणको कार्यमा गाउँपालिका भित्रका आम उपभोक्ताहरु, सर्वसाधारण जनता, उद्योगी ब्यवसायीहरु, सामाजिक संघसंस्थाहरु तथा विकास साझेदारहरूको निरन्तर सहयोग रहदै

आएको छ। विकास र सुशासनको लागि जनप्रतिनिधिहरुले स्पष्ट दृष्टिकोण सहित अगुवाई गर्ने हो भने प्रशासनिक संयन्त्रले त्यसलाई प्राविधिक तथा कानुनी ढाँचा भित्र आवद्ध गराउने हो। आम नागरिकहरुले साथ सहयोग, सुझाव दिने हो। जनसहभागीता एवं जनपरिचालनको क्षेत्रमा गाउँपालिकाले कायम गरेको इतिहासलाई अक्षुण्ण राख्दै शासकीय प्रबन्धमा जवाफदेहिता, पारदर्शिता, गुणस्तरीयता एवं स्वच्छतायुक्त जनसहभागीता सुनिश्चित गरिने छ।

गाउँपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण (O & M) लाई अद्यावधिक रुपमा अध्ययन गरी छरितो एवं चुस्त संगठन संरचना मार्फत प्रशासनिक तथा चालु खर्चलाई मितब्ययी वनाइनेछ । यसबाट सेवा प्रवाहलाइ प्रभावकारी तथा विकेन्द्रित तुल्याउदै पूँजीगत खर्च बढाउने नीति लिइएको छ। संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान एवं वित्तिय हस्तान्तरणको उच्चतम र प्रभावकारी परिचालन एवं उपयोग गर्दै वित्तिय आत्मनिर्भरता कायम गर्न भरपुर प्रयत्न गरिने छ।
यस गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रमा समृद्ध, समावेशी, स्वच्छ, सुरक्षित, स्वावलम्बी र सुशासित समुदाय निर्माण गर्ने उद्देश्य लिएकोछ। जनताको मौलिक अधिकार र प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गर्नका लागि सहभागिताका माध्यमबाट पारदर्शिता र जवाफदेहीतालाइ जोड दिइनेछ ।अन्य आधारहरुलाई वुदागत रुपमा देहाय बमोजिम समेटने प्रयास गरेको छ ।

- नेपालको संविधानका प्रस्तावना, मौलिक हक, राज्यका नीतिहरु, स्थानीय आर्थिक कार्य प्रणाली एवं एकल तथा साझा अधिकार सूची,
- संघीय सरकारको आवद्यिक योजनाले लिएका नीति तथा प्राथमिकताहरु,
- संघीय सरकारले अबलम्बन गरेका आर्थिक तथा वित्तिय नीतिहरु,
- प्रदेश सरकारे लिएका आर्थिक एवं वित्तिय नीतिहरु,
- स्थानीय तहको आवद्यिक योजनाले तय गरेका प्राथमिकताहरु,
- नेपालले अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा जनाएका प्रतिबद्धताहरु,
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन तथा अन्य कानूनी प्रावधानहरु,
- स्थानीय तहका क्षेत्रगत नीति, रणनीतिहरु, योजना तथा अध्ययन प्रतिवेदनहरु,
- विकासका समसामयिक मुद्धाहरुः सामुदायकि विधालयको शिक्षामा सुधार,स्वास्थ्य सेवाको उपलब्धता र पहुँच ,कृषिको विविधिकरण व्यवसायीकरण, सामाजिक संरक्षण, दिगो विकास लक्ष्य, जलवायु परिवर्तन, विपद् व्यवस्थापन, पोषण सुरक्षा, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समाबेसिकरण, बालमैत्री स्थानीय शासन, वातावरण मैत्री स्थानीय शासन, पूर्ण सरसफाई, उर्जा संकट लगायतका अन्तर सम्बन्धित विषयहरु,
- मध्यकालिन खर्च संग्रचनाले निर्देश गरेको कार्यक्रमहरू
- निर्वाचनको क्रममा जारी गरिएको निर्वाचन घोषाणापत्रहरु,
- अर्नमा गाउँपालिकाले आवश्यक ठानेका विषयहरु ।

ग. हाल सम्मको प्रमुख उपलब्धीहरुः

१. प्रशासनीक भवन चालु आ.व.मा सम्पन्न हुने गरी निर्माणाधिन रहेको छ।
२. प्राथमिक अस्पताल सञ्चालनमा आएको छ ।
३. १५ शैंयाको अस्पताल निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको छ ।
४. जनशक्ति व्यवस्थापनको कार्यमा प्रगति भएको छ ।
५. पर्यटकीय स्थलको लागि पोखरीमा सौन्दर्यकरणका सम्भाव्यता अध्ययन भएको छ ।
६. विधालयमा पूर्वाधार विकास निर्माणका सुनिश्चितता भएको छ ।
७. सिंचाईका लागि बोंडिङ्ग जडान भएको छ ।

८. लैङ्गिक समानता सामाजिक समावेशिकरण कार्यक्रम मार्फत सशक्तिकरणमा उल्लेख्य टेवा पुगेको छ ।
९. सार्बजनिक सेवाप्रवाह जनमैत्री तथा जनता को नजिक रहेर सेवा गर्ने संस्कारको बिकाश भएको छ ।
१०. पर्यटकिय क्षेत्र, धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक क्षेत्रको सम्भाव्यता अध्यनको कार्य अगाडी बढिसकेको छ ।
११. बजार व्यवस्थापनको वैज्ञानिक मोडलको अध्यन शुरु हुने क्रममा छ ।

घ. प्राथमिकताहरु

- सामाजिक विकासतर्फः शिक्षा र स्वास्थ्य
- आर्थिक विकास क्षेत्रका कृषि ,पशु विकास र सहकारी
- भौतिक पूर्वाधर, सिचाइ
- उद्यमशिलताको विकास र रोजगारी सिर्जना
- नीतिगत, कानूनी एवं संरचनागत विकास
- सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सुधार र सार्वजिनक खर्चमा वित्तिय अनुशासन तथा पारदर्शिता
- बालबालिकाको हित संरक्षण एवम् महिला सशक्तिकरण र क्षमता विकास
- ऐतिहासिक एवं धार्मिक सांस्कृतिक धरोहरहरुको संरक्षण र प्रवर्द्धन
- सरसफाई र वातावरणीय स्वच्छता अभिवृद्धि
- बन बातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन
- अन्य सरकारी निकाय, गैर सरकारी संघ संस्थाहरुसँग समन्वय र सहकार्य

ङ. विकास र समृद्धिको लक्ष्य प्राप्तिका अवसर र चुनौती

विद्यमान अवसरहरूः

हाम्रा लागि देहाय बमोजिमका अवसरहरू रहेका छनः

१. संविधानत: अधिकार सम्पन्न स्थानीय सरकार स्थापना भै २२ वटा एकल अधिकार सहित विविध साझा अधिकार किटान हुनु ।
२. आफ्ना अधिकार क्षेत्रका विषयमा ऐन, कानून तर्जुमा, योजना तर्जुमाको अभ्यास हुनु ।
३. विकास निर्माणका विविध विषयमा नीति कार्यक्रम तथा बजेट सञ्चालन गर्ने अधिकार प्रष्ट हुनु।
४. गाउँपालिका भित्र भौगोलिक तथा सांस्कृतिक विविधता रहनु ।
५. सबै वडामा सडक पूर्वाधारको पहुँच हुनु ।
६. सडक निर्माणमा भएको लगानी संगै गाउँपालिका/नगरपालिकामा उत्पादित कृषिजन्य उत्पादनलाइ बजार सम्मको पहुँच स्थापित हुनु ।

विद्यमान चुनौतीहरूः

हाम्रा सामु देहाय बमोजिमका चुनौतीहरू रहेका छनः

१. रोजगार उन्मुख सीपमूलक शिक्षाको विकास गर्नु ।
२. बजारको सूचना कृषकलाई समयमा नै उपलब्ध गराउनु ।
३. गुणस्तरीय बीउबिजन÷मलखाद समयमा नै उपलब्ध गराउनु ।
४. युवा जनशक्तिलाइ कृषि ब्यवसाय प्रति आकर्षित गर्नु ।
५. ब्यावसायिक कृषकको संख्या वृद्धि गर्नु ।
६. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका सीप युक्त युवाको सीप तथा पुँजीलाइ उद्यम विकासमा उपयोग गर्नु।
७. निर्माण भएको पूर्वाधारको मर्मत संभार पद्धतिको विकास गर्नु ।

८. सडक लगायतका पूर्वाधारको उपयोग योजना ,डिजाइन तथा ड्रइङ विना गरिने सडक तथा अन्य पूर्वाधारका संरचना निर्माणको कार्यलाई रोक्नु ।
९. अव्यवस्थित बस्ती बिस्तारको क्रम रोक्नु तथा व्यवस्थित बस्ति विकास गर्नु।
१०. बैज्ञानिक, जलवायु उत्थानशिल तथा व्यवहारीक एवम् उपयुक्त भूउपयोग योजना तर्जुमा गरी लागू गर्नु।
११. सञ्चार सेवा प्रदायक संस्थाहरू बाट प्रभावकारी सेवा प्राप्ति र ब्यवस्थित गर्नु ।
१२. विभिन्न कालखन्डमा गाउँपालिकामा निर्माण भएका पुर्वाधारका संरचना (पूँजीगत सम्पति) को लगत तयार तयार गर्नु, मुल्यांकन गर्नु तथा सेवा प्रभावमा प्रभावकारी उपयोग सम्बन्धी योजना (Asset Management Plan) तयार गरी कार्यान्वयन गर्नु ।

उपस्थित गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरु,

सहभागितामूलक योजना तर्जुमा पद्धती अन्तर्गत विकासका आवश्यकता पहिचान देखि कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्याङ्कन,समेतको हरेक प्रक्रिया तथा तहमा सरोकारवाला वर्गहरुको अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्दै अपनत्व सृजना गर्ने र यसै मार्फत विकास कार्यलाई सन्तुलित एवं समावेशी तथा दिगो बनाउने अवधारणा अनुरुप वडा नागरिक मञ्च, वडावासी एवम् सरोकारवालाको व्यापक सहभागितामा वडा स्तरीय योजना तर्जुमा गोष्ठी, विषयगत समिति एवं एकीकृत योजना तर्जुमा गोष्ठीमा सम्बद्ध सवै सँग व्यापक अन्तरक्रिया र छलफल गरी प्राप्त सुझावहरुलाई समावेश गर्दै आर्थिक वर्ष २०80/०81 को क्षेत्रगत नीतिहरु यहाँहरु समक्ष प्रस्तुत गर्दछु ।

१.सामाजिक विकास सम्बन्धी नीति
ख. शिक्षा तर्फः

- विधालय छाडने तथा दोहरिने प्रक्रियामा न्यूनिकरण गरि १०० प्रतिशत विधार्थी भर्ना गराई आधारभुत तहको शिक्षा अनिर्वाय र निःशुल्क हुने कार्यक्रमलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ।
- सीप मुलक तथा प्रविधिमैत्रि शैक्षणिक कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- साक्षरता कार्यक्रमलाई अभियानको रुपमा संचालन गरि साक्षर गाउँपालिका घोषणा गरिनेछ।
- समता र समानतामुलक प्रक्रिया अपनाई विधालयमा गुणस्तरीय शिक्षाका लागि कार्यक्रम कार्यन्वयनमा जोड दिइनेछ।
- मातृभाषामा स्थानिय पाठयक्रम निर्माण तथा कार्यन्वयनमा जोड दिइनेछ।
- विधालयमा अध्यनरत छात्राहरुको लागि सेनेटरी प्याडको उपलब्धतामा जोड दिइनेछ।
- विधालय स्तरीय शिक्षा लाई प्रविधिमुलक वनाउन शिक्षा संग सरोकार राख्ने विभिन्न पक्षहरु शिक्षक, प्र.अ., अभिभावक तथा जनप्रतिनिधिहरुलाई सीपमुलक अभिमुखिकरणका साथै सघन कार्यक्रमहरुको संचालन, निरीक्षण तथा व्यवहारिकरुपमा प्रयोगलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।
- विभिन्न संघ,संस्था तथा शिक्षा संग सरोकार राख्ने विभिन्न पक्षहरु बीच छलफल,अन्तरक्रिया तथा सझेदारी अपनाई साक्षर गाउँपालिका लागि प्रौढ कक्षा, Each one Teach one का साथै मा.वि.स्तरका विधार्थीहरुलाई परिचालन गरि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- अपाङ्ग मैत्री ,छात्र,छात्रा,दलितका साथै सबै वर्गको सहभागिताका विभिन्न कार्यक्रमहरु हाजरीजवाफ,लेखन सीप, वकतृत्वकला, खेलकुद,नृत्य जस्ता क्रियाकलाप समता तथा समानतापुर्वक संचालन गरिनेछ।
- यस गाउँपालिका भित्र दलित जेहेन्दार र विपन्न वर्गमा पर्ने विधार्थीको उच्च शिक्षाको लागि छात्रवृतिको व्यवस्था गरिनेछ ।

- दरबन्दी मिलान नभए सम्म बैकल्पिक रुपमा स्वयसेवक शिक्षक मार्फत पठन पाठनमा प्रभावकारिता ल्याउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- निजि विद्यालयको अनुगमन नियमन गरी मापदण्ड विपरितका विद्यालयको दर्ता खारेजी प्रक्रिया अगाडी बढाइनेछ ।
- यस गाउँपालिका अन्तर्गत एउटा नमुना विद्यालय र क्याम्पस सञ्चालन भएको हुनेछ ।
- कम्तीमा कक्षा १ देखि अंग्रेजी माध्यमबाट पढाइने प्रवन्ध मिलाइनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका शिक्षकहरुको आवश्यकता औचित्यता र विषयगत आधारमा काज सरुवा गरिनेछ ।
- सामुदायिक विधालयहरुमा शिक्षक विधार्थी अनुपातमा विषयगत दरबन्दी एवं शिक्षक सरुवालाई व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- "उत्कृष्ट शैक्षिक गन्तव्य गाउँपालिका हाम्रो पहिचान" भन्ने आदर्श लक्ष्य प्राप्तिका लागि सरकारी तथा निजी क्षेत्रका शौक्षिक संस्थाहरुबाट प्रदान गर्ने उच्च शिक्षालाई थप गुणस्तरीय र सर्वसुलभ तुल्याउन त्यस्ता प्राज्ञिक संस्थाहरु सँग सहकार्य र साझेदारी गरिनेछ ।
- सबै विधालयहरुमा पुस्तकालय, विज्ञान र कम्प्युटर प्रयोगशाला स्थापनाको नीति लिइनेछ ।
- शिक्षक तथा विधालय कर्मचारीहरुको पारिश्रमिक मासिक रुपमा सोझै सम्बन्धित व्यक्तिको खातामा जम्मा हुने कार्य लाई निरन्तर्ता दिईनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका गुरुकुल, मदर्शा र गुम्बा जस्ता शिक्षालयहरुको स्तर उन्नती गर्दै लगिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका विधालयहरुमा क्रमिक रुपले बालविकास कक्षा देखि नै सुद्रिढिकरण, व्यवस्थित बालमैत्री र प्रविधिमैत्री सिकाईको व्यवस्थापन गरि यस जनशक्तिमा व्यवस्थापन गर्दै प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सामुदायिक विधालयहरुमा शिक्षा ऐन तथा नियामावलीमा व्यवस्थापन भए बमोजिमको न्युनतम जनशक्तिको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- विधालयमा कार्यरत का.स/स.का./कर्मचारी/शिक्षक तथा प्र.अ.हरुको कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहनको व्यवस्था गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- स्थानिय पाठयक्रम निर्माण गरि क्रमिक रुपले कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका विधालयहरु मध्ये शिक्षण सिकाई तथा अन्य पक्षहरुको मुल्याङ्कन गरि उत्कृष्ट/नमुना विधालयको रुपमा घोषणा गरि थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- माध्यमिक तह संचालित विधालयहरुमा कम्प्युटर विज्ञान/कार्यालय संचालन र लेखा कृषि शिक्षा एच्छिक विषयक रुपमा क्रमिक रुपले कार्यान्वयन गरिनेछ ।

ख. स्वास्थ्य

- चौविसै घण्टा इमरजेन्सी सेवा सहित १५ शैयाको अस्पताल सञ्चालन लाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- निःशुल्क आधारभुत स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी र सुदृढ बनाउन स्वास्थ्य संस्थामा जनशक्ति, उपकरण तथा औषधीको उपलब्धता सुनिश्चित गरिनेछ ।
- समय समयमा निःशुल्क स्वास्थ्य सिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
- बिधमान स्वास्थ्य केन्द्रको स्तरोन्नतिमा जोड दिइने छ । स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार अभियान अन्तर्गत संस्थागत सुधार र क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- बहुक्षेत्रीय पोषण योजनालाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- महामारी रोगहरुको नियन्त्रणका लागि आवश्यक योजना र संयन्त्रको निर्माण गरिनेछ ।

- आयुर्वेदिक औषधालयको सेवा विस्तार गरिनेछ ।
- पूर्ण खोप सुनिश्चितता गरिने छ ।
- स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरुलाई विगतमा दिंदै आएको प्रोत्साहन भत्तालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विशेषज्ञ सहितको स्वास्थ्य सेवामा सवैको पहुँच सुनिश्चिता गरिनेछ ।
- कार्यालय समयमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीले निजि क्लिनिक सञ्चालनमा रोक लगाइनेछ ।
- १५ शैयाको अस्पताल विस्तार गर्दै ५० शैयाको अस्पताल निर्माण गर्न पहल गरिनेछ ।
- अर्गानिक खेतीको विस्तार र तरकारी तथा खाधान्नमा विषादीको उचित व्यवस्थापन गर्न विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।
- महिला स्वयंमसेविकाहरुको दक्षता विकास तालिम उपलब्ध गराई उनीहरुको सेवालाई प्रभावकारी तुल्याईनेछ ।
- मातृ तथा नवजात शिशु मृत्यु दरको दिगो विकास लक्ष्य पुरा गर्न
    - क. संस्थागत प्रशुति सेवा ९० प्रतिशत प्रयाउनेछ ।
    - ख. प्रशुति सेवाको लागि गा.पा. भरी निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गरिनेछ ।
    - ग. प्रशुति तथा नवशिशु घर भेट कार्य गरिनेछ ।
    - घ. संस्थागत प्रशुति हुनेलाई पौष्टिक आहार तथा झुल प्रदान गरिनेछ ।
- ४० वर्ष माथिका समुदायलाई नसर्ने रोगको स्क्रिनिङ गरी निःशुल्क रुपमा उपाचार गरिनेछ ।
- पाठेघर झर्ने समस्या महिलाहरुको स्क्रिनिङ गरि निःशुल्क रुपमा उपचार गरिनेछ ।
- मानसिक रोग पिडित व्यक्तिहरुलाई विशेष उपचार तथा परामर्श दिइनेछ ।

ग. खानेपानी तथा सरसफाई तर्फः

- सवै गाउँवासीलाई आधारभुत खानेपानी तथा सरसफाई सेवा उपलब्ध गराउन खानेपानी, सरसफाई सम्बन्धि नीति तथा कार्ययोजना तर्जुमा गरिनेछ ।
- यस पालिकाबाट सञ्चालन गरिने खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता कार्यक्रमलाई साझा अभियानको रुपमा विकास गरी व्यक्तिहरुको स्वास्थ्य, मान, प्रतिष्ठा र इज्जतको सवालसँग जोडी कम लागतमा बढी नतिजा आउने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । यसका लागि पालिकाको १० वर्षिय खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता योजना (WASH Plan) तयार गरि सवै सरोकारवालाहरु र विकास साझेदारी संस्थाहरुलाई यसै योजनको लक्ष्य पूरा गर्न एकद्धार प्रणालीबाट कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- दिगो विकास र नेपाल सरकारको विकास लक्ष्यलाई पूरा गर्नका लागि खानेपानी सुविधामा पहुँच नभएका जनताहरुको पहिचान गरी खानेपानी सुविधाहरु निर्माण गर्ने, पानी सुरक्षा योजनाहरु लागू गर्ने र खुला दिसामुक्त पछि खानेपानी सुरक्षित समुदाय (Water Safe Community) विकास गर्दै पूर्ण सरसफाई तर्फ अगाडि बढ्ने नीति लिईनेछ ।
- कुनै पनि समयमा आउन सक्ने विपद्सँग जुध्न सक्ने खानेपानी र सरसफाई संरचना निर्माण गर्नका साथै यसका लागि पूर्व तयारीका लागि आवश्यक क्षमता विकास गर्नका साथै सफा सरकार (Wash Government) सुनिश्चित गर्न वातावरण तयार गरिनेछ ।

घ. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीतिः

- गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सामाजिक तथा आर्थिक आवश्यकताहरु महिलाहरुको सम्मानजनक सहभागिता सुनिश्चित गर्न लक्षित तथा सिमान्तकृत महिलाहरुको क्षमता अभिवृद्धि र जिवनस्तर सुधारका लागि संरक्षणात्मक सेवा उपलब्ध गराई सशक्तिकरण गरिनेछ ।

- युवाहरुमा सीपमूलक र व्यवसायिक तालिम मार्फत सिर्जनात्मक क्षमताको विकास गरी स्वरोजगार सिर्जना हुने कार्यक्रम ल्याइने छ ।
- महिलाद्धारा सञ्चालित घरेलु उधोग, कृषि फार्म, पशु फार्म, व्यापार र व्यवसायको करमा विशेष छुट तथा अनुदानको व्यवस्था मिलाइने छ ।
- महिला हिंसा तथा बालबालिकाको श्रम सोसन को अन्त्य गर्न आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- बालश्रम मुक्त यस गाउँपालिकालाई बालमैत्री गाउँपालिकाको रुपमा विकास गर्न पहल गरिनेछ ।
- एक दलित बस्ती एक उत्पादन केन्द्र स्थापना गरी दलित समुदायलाई आर्थिक रुपले सबल बनाइने छ ।
- गाउँ क्षेत्र भित्र छुवाछुत,सामाजिक कुरीति,अन्ध बिश्वास तथा सामाजिक, लैंगिक विभेद र हिंसा का घटना न्यूनीकरण का लागि स्थानीय नीति त कार्यक्रम तर्जुमा गरिने छ ।
- बालमैत्री स्थानीय शासनलाई कार्यान्वयन गर्दै अघि बढाईनेछ ।
- बालबालिकाहरु तथा किसोरिहरु ससक्तिकरणका लागि बालश्रम,बाल विवाह, बहुबिवाह दहेज/दाइजो,बोक्सी प्रथा उन्मुलन गरी सामाजिक विकृति न्यूनिकरण गरिने नीति कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- युवा बेरोजगार ,पछि परेका वर्ग र आवश्यक ठहरिने यस गापा अन्तर्गतका सबै नागरिक, कर्मचारी तालिम र अभिमुखीकरण कार्यक्रम दिन एक तालिम केन्द्रको स्थापना गरिने छ ।
- महिला, दलित, जनजाति, मधेशी र विपन्न वर्गको सशक्तिकरणका लागि लोकसेवा तयारी कक्षा सञ्चालन गरिने छ ।
- वैदेशिक रोजगारमा जाने स्थानीय तहका नागरिकहरुको रोजगारीलाई सुरक्षित मर्यादित र लाभदायक बनाउन आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- गर्भवती महिलाहरुको लागि आमा सुरक्षा कार्यक्रम र नवजात शिशुको लागि पोषण कार्यक्रम संचालन निरन्तर्ता दिईनछ ।
- गाउँपालिका तथा वडास्तरीय बाल क्लब संजाललाई प्रभावकारी रुपमा परिचालन गरिनेछ ।

ङ. युवा तथा खेलकुद सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

- वैदेशिक रोजगारबाट फर्केका युवाहरुले आर्जन गरेको ज्ञान र सिप सदुपयोग गर्दै स्वरोजगार र उधमशीलता विकासका लागि गाउँपालिका स्थानीय आर्थिक विकास योजना अन्तरगत समावेश भएका नवप्रवर्तनशील, लगायतका प्रोत्साहनमुखी कार्यक्रम संग आवद्ध गरिनेछ ।
- युवा उधमशिलता विकासका कार्यक्रमहरु मार्फत युवालाई "विदेश हैन विजनेस" भन्ने भावना जागृत तुल्याई स्वरोजगार उन्मुख गराइनेछ ।
- विपन्न, गरिब र सुकुम्वासी परिवारका युवाहरुलाई इलेक्ट्रोनिक्स समाग्री मर्मत, पलम्बिङ्ग तथा इलेक्ट्रिसियन, ब्युटि पार्लर, होटल म्यानेजमेन्ट, व्यावासायिक पशु पालन तथा तरकारी खेती जस्ता तलिमहरु प्रदान गरीबी न्युनीकरण र जिविकोपार्जनमा सहजीकरण गरिनेछ र

२. आर्थिक विकाश तर्फ

क. कृषि तथा पशु

- गाउँपालिका क्षेत्रका उर्वर भूमिलाइ सिंचित गर्न सिचाँईको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

- कृषि तथा पशु पालन क्षेत्रको विकासमा कृषक समुह समिति सरकारी गैर सरकारी संस्थाहरुसँग साँझेदारी गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- स्थानीय उत्पादनलाई बजारमा बजारीकरण गरिनेछ।
- कृषि उपजमा किटनाशक औषधिको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्दै अर्गानिक उत्पादनमा जोड दिईने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- जडिबुटिलाइ संरक्षण, सम्बर्द्धनको लागि जडिवुटी खेति तथा सो को बजारीकरण को लागि आधुनिक तरीकाले विशेष कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
- अर्गेनिक खेतीलाइ जोड दिइनेछ ।
- यस गाउँपालिकामा संचालित सहकारी संस्थाहरुलाई मुल्य र मान्यताको आधारमा संचालित गर्न तथा नियमन गर्न प्रभावकारी पृष्टपोषण सहितको अनुगमन गरिनेछ ।
- कृषिमा आधारित कृषकहरुलाई परामर्श सेवा लयायतका अन्य सेवा प्रदान गर्न कार्यालयलाई व्यवस्थित एवं सेवाको सक्रियता बढाइने छ ।
- स्थनीय उत्पादन तथा बजारीकरणमा जोड दिदै कृषिमा यान्त्रिकिकरण, विविधिकरण र व्यवसायीकरण गरिनेछ ।
- मल खाध आपुर्तिका लागि संघ र प्रदेश सरकारसँग समनव्य गरि अधिकतम पहल गरिनेछ ।
- विउ विजन वितरणमा पारदर्शी, यथार्थपरक र वैज्ञानिक तबरले गरिनेछ ।
- कृषि सहकारी समुह अनुगमन गरी मर्म विपरितका सहकरी समुहलाइ खारेज गरिनेछ ।
- कृषि सिचाइका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरि लागु गरिनेछ ।
- यस क्षेत्रका कृषकलाइ सिचाइमा पचास युनिट सम्मको महसुल निशुल्क तिर्नेछ ।
- गाइ भैसी बाख्रा ,माछा कुखुरा पालनमा आवश्यक सहुलियत अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- व्यावसायिक कृषि पकेट क्षेत्रमा सिंचाई, कृषि सडक, विधुतिकरण, कृषि बजार, सित भण्डार तथा गोदाम घरहरुको पुर्वाधार निर्माण गरिनेछ ।

ख. ko{6g tyf ;+:s[lt k|j4{g gLlt

- पर्यटकीय तथा संस्कृति प्रवर्द्धनका लागि पोखरी सौन्दर्यकरणको सम्भाब्यता आध्ययन गरिनेछ ।
- o; ufFpkflnsfमा रहेको धमियायिनकोण थानलाई wfld{s lf]q tyf ;f+:s[lts ऐतिहासिक lf]q र गोतहा पोखरीको क्षेत्रलाई व्यवस्थित तथा विस्तार गरी ko{6sLo lf]qsf] ?kdf ljsf;का लागि अध्यन गरिनेछ .
- ufFpkflnsf lf]q leq a;f]jf; ug]{ ;Dk'0f{ ;d'bfox?sf] df}lns k/Dk/f / efiff ;+:s[ltsf] hu]gf{ ug{ ljz]if sfo{qmdx? nfu' ul/g]5 .
- wfld{s ;f+:s[lts tyf P]ltxf;Ls ?kdf dxTjk"0f{ d7 dlGb/ cfbLsf] ;+/If0f, ;Da4{g / k|j4{g ul/g]5 .
- d}lynL l/tLl/jfh emNsLg] ;f:s[lts sfo{qmdx?, kmfu'g k'l0f{df xf]nL, bfxf d]nf -df]x/{d_, lemlemof gfr, h6 h6gL gfr, 8f]d sIf gfr, ldlynf lrqsnf nfufotsf :yfgLo nf]s ;f+:s[tLsf] ;+/If0f / ;Da4{gsf] lgDtL ;fj{hlgs / lghL ;fem]bf/Ldf sfo{qmdx? ;+rfng ul/g]5 .

- गाउँपालिका खुल्ला बहुसांस्कृतिक संग्रहालयको रुपमा विकास गर्न पुर्वाधार निर्माण गर्दा बहुसांस्कृतिक पहिचान र मौलिकता झल्किने वास्तुकला, मुर्तिकला, चित्रकला जस्ता संकेतहरु (SYMBOL) निर्माण गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र आयोजना हुने महोत्सवहरुमा विविध जातीय भेषभुषा, कला साहित्य, संगित लगायतको झाँकी सहित प्रदर्शन गर्ने नीति लाइनेछ ।
- गाउँपालिका भत्र बोलिने विभिन्न जातजातीका मातृ भाषाहरुको संरक्षण गर्दै त्यस्ता भाषाको लिपी तथा व्यकरण लेखन तथा प्रकाशन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- पर्यटन मार्फत आर्थिक समृद्धि हासिल गर्न गाउँपालिका पर्यटन क्षेत्रको सम्भाव्यता अध्यन गरी सोही आधारमा पर्यटन पुर्वाधार विस्तार र पर्यटन विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- यस पालिका भित्र रहेका अर्नमा बजरको दुर्गा मन्दिर लालपुर चौको लोकेश्वरी देवी र गोसा पोखरीको लाटीबैकि लगायतका अन्य मठमन्दिर बिचको अन्तरसम्बन्ध कायम गरी धार्मिक सांस्कृतिक एवम् पुरातात्विक क्षेत्रको रुपमा विकास गरिनेछ ।

ग. pBf]u tyf jfl0fHo gLltM

- o; ufpkflnsf If]qdf ;~rfng x'g] ;Dk'0f{ pBf]u tyf Joj;foLx?nfO{ s/sf] bfo/f leq Nofpg ljz]if cleofg ;~rfng ul/g]5 .
- dlxnf pwdL / cfu]{lgs dn pTkfbg ug]{ pwdLnfO ;x'lnot C0f pknAw u/fOg] 5 .
- k/Dk/fut tyf ;f+:s[lts ?kdf :yfgLo hgtfdf /x]sf snfnfO{ 3/]n' tyf n3' pBdsf] dfWodaf6 k|j4{g u/L cfo cfh{gsf] ;|f]tsf] ?kdf ljsf; ul/g]5 .
- cfly{s ?kdf kl5 k/]sf blnt tyf ljkGg ;d'bfosf o'jf–o'jtL, ;a} hfthftLsf dlxnfx?nfO{ n3' pBdlzntf ;DalGw tflnd k|bfg ul/ :j/f]huf/Ldf 6]jf k'¥ofOg]5
- ufFpkflnsf If]qdf ;+rflnt pBf]u Pj+ Aoj;fox? :yfkgfsf] pb]Zo cg'?k ;+rfng eP gePsf] ;DaGwdf lgoldt cg'udg ul/g]5 .
- व्यावसायिक कृषि पकेट क्षेत्रमा सिचाई, कृषि सडक, विधुतिकरण, कृषि बजार, सित भण्डार तथा गोदाम घरहरुको पुर्वाधार निर्माण गरिनेछ ।

घ. ;xsf/L gLltM

- k|To]s j8fdf ;xsf/L dfkm{t b'w ;+sng s]Gb| :yfkgf ul/g]5 .
- ;xsf/L If]qnfO{ cfly{s ljsf;sf] dxTjk'0f{ vDafsf] ?kdf ljsf; ug{ ;d'bfodf cfwfl/t, ;b:o s]lGb|t, nf]stflGqs, :jfoQ tyf ;'zfl;t ;+u7gsf] ?kdf k|j4{g ul/ ;xsf/L dfkm{t ljsf;fTds sfo{ ug]{ gLlt lnOg]5 .
- s[lif, pBf]u / Joj;fosf] ;xsf/Ls/0fsf] dfWodaf6 cfTdlge{/ / lbuf] ?kdf :yfgLo cy{tGqsf] lgdf{0f ul/g]5 .

- :yfgLo ;xsf/L ;+:yfx?sf] btf{, gljs/0f tyf Joj:yfkg kf/bzL{ tyf cg'dfg of]Uo agfpb} lgodgsf/L e'ldsf lgjf{x ul/g]5 .
- सहकारी संस्ताहरुलाई कोपोमिसमा आवद्ध गराईनेछ ।

ङ. /fhZj kl/rfng gLlt

- s/sf] bfo/f a9fO{ s/sf] b/ 36fpg] छ .
- s/ ltg{ ;a} s/bftfnfO{ k|]l/t गरिनेछ ।
- Ps hgf pTs[i6 s/bftfnfO{ ;Ddfg गरिनेछ .
- s/ तथा राजस्व k|zf;g nfO{ r':t, b':t agfpg software प्रणाली अनिवार्य रुपमा लागु गरिनेछ .
- clwStd जनतालाई ;f] :km'{t?kdf s/sf] bfo/f leq Nofpg pko"Q jftfj/0f >[hgf u/L cfjZos kxn ul/g]5 .
- समयमा र सबभन्दा बढी राजस्व तिर्ने एकजना कर्मचारी लाई उत्कृस्ट घोषणा गरि पुरस्कृत गरिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- करको दर सम्भव भएसम्म न्युन्तम गर्दै करको दायरा विस्तार गर्ने नीति लिइनेछ । प्रगतिशिल कर प्रणाली अवलम्बन गरी नागरिकहरु बिच रहेको असमानता न्युनीकरण गर्दै लगिनेछ ।
- गाउँपालिका आन्तरिक राजश्व अभिवृद्धिका लागि करका नयाँ सम्भाव्य क्षेत्रहरु पहिचान गरिनेछ ।
- वडा कार्यालयहरुसँग समन्वय गरी घर बहाल करमा रहेको चुहावट नियन्त्रण गर्न घरधनी र वहालमा रहनेहरुको अभिलेख अध्यावधिक राख्ने प्रणाली विकास गरिनेछ ।

च. cfGtl/s lgoGq0f tyf n]vfkl/If0f gLltM

- sfg"gL ?kdf ug'{kg]{ clGtd n]vf kl/If0f ;dod} ug]{ Joj:yf ldnfpg] / ;fljssf] uf=lj=;= tyf xfnsf] ufpF kflnsfsf] k]ZsL tyf a]?h' s8fO{sf ;fy km5f}o6 ug{ cfjZos kxn ul/g]5 .
- चौमसिक रुपमा आन्तरिक लेखा परिक्षणको व्यवस्था गरि सार्बजनिक गरिनेछ ।

३. k'jf{wf/ ljsf; gLltM

क. सडक तथा पूल

- s[lif ;8snfई k|fyldstf lbई lgdf{0f गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- oftfoft u'?of]hgf sfof{Gjog ul/g]5 .
- rfn' cfjdf ufpFkflnsfsf] प्रशासकीय ejg सम्पन्न गरिने छ .
- ufFpsf] ljleGg j8fx?df /x]sf] d'n af6f]x? :t/f]GgtL ug]{ gLlt lnOg]5 . ufFpsf] leqL af6f]x?nfO cfjZostf cg';f/ km/flsnf] agfO d'n af6f];Dd hf]8\g] u|fe]n tyf Rcc/Pcc 9nfg h:tf sfo{ ug]{ gLlt cjnDag ul/g]5 .
- ufFpkflnsf If]qsf] ;du| k'jf{wf/ ljsf;sf nflu rfn" cf=j= मै oftfoft u'?of]hgf tof/ ug]{ tyf Plss[t u|fld0f ljsf; of]hgf nfu' ul/g]5 .

- df6f], u|fe]n tyf 6's|] of]hgfnfO{ lg?T;fxg ug]{ gLlt lnOg] 5 .
- ufpFkflnsf If]qsf] ;8s tyf ;-;fgf k'nx? तथा पानि निकासको लागि होयुम पाईप जडान ug]{ gLltx? c+lusf/ ug]{5 .
- ufpFkflnsfsf ljleGg j8fx?af6 ufFpkflnsf s]Gb| hf]8\g] ;8sx?sf] :t/f]GgtL ul/g] 5 .
- ;8sx?sf] lgoldt dd{t ;+ef/ तथा निर्मित पूर्वाधार मर्मतका लागि Ps dd{t ;+ef/ sf]if v8f u/L lgoldt ?kdf dd{t गरिने नीति लिईनेछ ।
- ufpFkflnsfdf /x]sf] vfnL d}bfgdf cfjZstf cg';f/ ufpFkflnsf :t/Lo /+uzfnf lgdf{0f ug{ cWoog ul/g]5 .
- uf=kf=If]q leqsf ;+/rgf, hUuf, hldg, uf=kf=sf clwgdf cfpg ;Sg] ;Defljt ;Dklt vf]hljg gfkhfFr cflb sfo{sf] nflu k|fljlwssf] Joj:yf ul/g]5 .
- ;fd'lxs e'ld;'wf/ hn of]hgf agfO{ sfof{Gjog ug{ cfjZos Aoj:yf ldnfO{g]5 .
- ;fgf tyf demf}nf l;+rfO{sf] ;DefJotf cWoog ul/g]5 .
- आवधिक योजना, आवास योजना र वस्ति विकास योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- दिर्घकालिन लगानी मार्ग दर्शनका लागि गाउँपालिका सडक गुरुयोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ
- आवासको हकलाई सुनिश्चित गर्न सुर्क्षित तथा रोजगारीको समेत व्यवस्था हुन सक्ने स्थानमा जग्गा प्राप्त गरी सहुलियत आवास योजना कार्यान्वयन गरिनेछ । यसका लागि निजी क्षेत्र संग साझेदारी समेत गर्न सकिनेछ ।
- एकिकृत शहरी विकास योजना तर्जुमा गरी अव्यवस्थित बसोबासलाई व्यवस्थित तुल्याउन एकिकृत वस्ती विकास आयोना संचालन गरिनेछ । गाउँपालिका गहनाको रुपमा रहेको राष्ट्रिय सभागृह, वाल उधान, पार्क, खुल्ला ठाउँ, सामुदायिक भवन लाई मर्मत तथा पुर्ननिर्माण गरी सभा समारोहहरु सभागृहमा संचालन गर्न प्राथमिकता दिइनेछ ।

ख. **ejg tyf zx/L ljsf; gLltM**

- ejg lgdf{0f ubf{ यस गाउँपालिकाबाट स्वीकृत कार्यविधि तथा g]kfn ;/sf/n] tf]s]sf dfkb08x? kfngf ug]{ gLlt c+lusf/ ul/g]5 .
- 3/gS;f :jLs[t gu/L 3/ lgdf{0f ug]{ k|j[ltsf] cGTosf nflu b08 hl/jfgfsf] Joj:yf ul/g]5 .
- j[Iff/f]k0f ;lxtsf] ;8s lgdf{0fnfO{ k|f]T;fxg ul/g]5 .
- ufFpkflnsfsf ljleGg :yfgx?df RECREATION PARK, CHILDREN PARK cflb k|fyldstfsf] cfwf/df cWoog z'? ul/g]5 .
- Knl6ËnfO{ Jojl:yt ug{ tf]lsP adf]lhdsf] dfkb08 cg';f/ gfnf, ljB't, vN'nf :yfg cflbsf] Joj:yf ;lxt ufpFkflnsfdf btf{ x'g] Joj:yf ul/g]5 .

- ufpFkflnsfsf] If]qleq /x]sf ;/sf/L lghL tyf P]nfgL hUufx?, kf]v/L nufotsf ;DklQx?, ;'s'Daf;L tyf cJojl:yt a;f]af; If]qx?sf] nut ;+sng ul/ plrt Joj:yfkg ul/g]5 .
- ufpFkflnsf leq x'g] ljsf; lgdf{0fsf of]hgfx?sf] cfjZostfcg';f/ DPR u/L ljsf; lgdf{0fsf sfo{x? cufl8 a9fOg]5 .

$. jftfj/0f, jg tyf ljkt Joj:yfkg gLltM

क jg tyf e'–;+/If0f gLltM

- jGohGt', r/fr'?ËL, hn pkof]u, jftfj/0f, kof{j/0f tyf h}ljs ljljwtf ;DalGw dfkb08 tof/ u/L sfof{Gjog ul/g]5 .
- ufpFkflnsf If]q leq gbL lsgf/, gx/ lsgf/ tyf ;8s lsgf/df j[Iff/f]k0f ul/g]5 .
- gLlh tyf ;fj{hlgs hUufx?df cf}ifwL u'0fo'Qm jg:kltx?, hl8a'l6x? tyf b'n{e Pjd+ nf]kf]Gd'v lj?jfx? /f]Kg] tyf ;+/If0f ul/g]5 .
- ufpFkflnsf If]qdf /x]sf tfn tn}of tyf kf]vl/x?sf]] nut ;+sng u/L ltgdf ePsf h}ljs ljljwtfsf] ;+/If0f / Joa:yfkg ub}{ tLlgx?nfO{ ko{6lso If]qsf] ?kdf ljsf; ub}{ nlug]5 .
- glb If]qx?sf] ;+/If0f ug{ glb lsgf/sf] cltqmd0f /f]Sg / gbL lgoGq0f ug{ cfjZos kxn ul/ टटवन्धको कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।
- o; ufpFkflnsf If]q leq /x]sf ;fj{hlgs ;/sf/L ;DktLnfO{ s]Gb| tyf k|b]z ;/sf/;+u ;dGjo u/L ufpFkflnsfsf] dftxtdf Nofpg kxn ul/g]5 .

ख. jftfj/0f ;+/If0f tyf hnjfo' kl/jt{g ;DalGw gLltM

- ljsf; sfo{qmdx? ;+rfng ubf{ jftfj/0f d}lq / hnjfo' kl/jt{g;Fu cg's'lnt x'g] ul/ ;+rfng ul/g]5 .
- Knfli6s emf]nf lgoGq0f ub}{ sfuh tyf sk8f hGo emf]nfnfO{ k|f]T;fxfg u/L qmlds ?kdf o; uf= kf nfO{ Knfli6s d'Qm uf=kf=3f]if0ffsf] nflu kxn ul/g]5 .
- h}ljs ljiffbLsf] vf]hL tyf k|j4{g ub}{ :jf:Yodf k|lts'n c;/ ug]{ /f;folgs ljiffbL dfyL k|ltaGb nufO{g]5 .
- ठुला ठुला आयोजनाहरु संचालन गर्दा EIA /IEE गरिनेछ .

ग. kmf]xf]/d}nf Joj:yfkg gLltM

- ufpFIf]qsf kmf]xf]/sf] lgoldt ?kdf ;/;kmfO{ ul/g]5 .
- kmf]xf]/ Joj:yfkgsf nflu Nof08 lkmN8 ;fO{8 vf]lh ul/g]5 .

- kmf]x/ Aoj:yfkgsf ;DaGwdf j8f ;ldltx? dfkm{t hgr]tgf sfo{qmd ;+rfng ul/g]5
- ufpFIf]qsf] kmf]xf]/ Joj:yfkgdf lghL If]qnfO{ ;+nUg u/fO{ kmf]xf]/ Joj:yfkgdf ;fj{hlgs–lghL ;fem]bf/L नीति अबलम्बन गरिनेछ .
- ;/;kmfO{ sfo{ lgoldt Jojl:yt ug{ ;/;kmfO{ sd{rf/Lsf] Joj:yf ul/g]5 .

घ. ljkt hf]lvd Go"gLs/0f tyf Joj:yfkg gLltM

- ljkt k|ltsfo{sf] ;dodf ;+nUg ;/sf/L lgsfo, u}/;/sf/L ;+:yf tyf gful/s lar cGt/ ;DaGw sfod u/L lkl8tsf] klxrfg, lkl8tnfO{ tTsfn /fxt tyf k'gM:yfkgf ;DalGw sfo{df Ps?Kftf NofO{ bf]xf]/f]kg ;[hgf x'g /f]s nufOg]5 .
- :yfgLo÷;d'bfo :t/ ;Dd ljkt k'j{ tof/L tyf k|ltsfo{ Ifdtf ljsf; ug{ hgr]tgfd'ns sfo{qmdx? ;+rfng ul/g]5 .
- ljkbsf] ;dodf /fxt k|bfg ug{ Pjd+ tTsfn af6f], k}gL, cflb dd{t ul/ Iflt Go'lgs/0f ug{ Ps ljkb Joj:yfkg sf]if v8f / kl/rfng ;DjlGw lgb]{lzsf tof/ ul/g]5
- lakbk"j{ tof/L tyf k|ltsfo{ of]hgf lgdf0fk"jf{wf/ lgdf{0fsf ljkb\ hf]lvd Go"gLs/0fnfO{ ;dfj]z u/L sfof{Gjog ul/g]5
- vf]h tyf pWbf/ ug{ ;Sg], cUgL lgoGq0f ug{ ;Sg], k|fylds pkrf/ ug{ ;Sg], dgf];fdflhs k/fdz{ lbg ;Sg] bIfhgzlQm परिचालन गरिनेछ ।

५. <u>संस्थागत विकास, सुशासन र सेवा प्रवाहः</u>

s= ljlQo Joj:yfkg

- ufpFkflnsf tyf ljifout sfof{nosf] cfDbfgL / vr{sf] n]vflg software मार्फत गरिनेछ ।
- ;fj{hflgs vl/b ubf{ kf/bzL{ Pjd+ ldtJooL 9Ën] गरिनेछ .
- vr{sf] lgoldt ?kdf ;j{hlgsLs/0f ug]{ tyf ufpFkflnsfsf] j]j;fO{6 dfkm{t ;fj{hlgsLs/0f ul/g]5 .
- pkef]Qmf ;ldltx? dfkm{t ;+rflnt of]hgfx?sf] lgoldt cg'udg, vr{ ;fj{hlgss/0f tyf ;fj{hlgs ;'g'jfO{ ug]{ Joj:yfnfO{ s8fO{sf ;fy nfu' ul/g]5 .
- ljlQo tyf ef}lts k|ult ;lxtsf] k|ltj]bg lgoldt ?kdf tof/ u/L ;fj{hlgsLs/0f ul/g]5 .

ख. Gofo ;Dkfbg gLltM

- g]kfnsf] ;+ljwfg tyf :yfgLo ;/sf/ ;~rfng P]g, @)&$ sf] clwgdf /lx lgiklf, l56f], 5l/tf], ;'ne, k|efjsf/L tyf hgpQQ/bfoL Gofo k|0ffnL :yflkt गरिनेछ .
- :yfgLo :t/df pTkGg x'g] ljjfbnfO{ d]nldnfksf] dfWodaf6 ;dfwfg ug{ k|To]s j8fdf भएको d]nldnfk ;ldlt लाई सक्रिय बनाईनेछ .
- :yfgLo ;fd'bflos d]nldnfk s]Gb|sf ;b:onfO{, ;ldltsf] ;b:onfO{ Goflos ;ldltn] d]nldnfk stf{sf] ?kdf ;'rLs[t u/L lghx?nfO{ dWo:ytf tyf d]nldnfk ;DalGw cled'vLs/0f÷tflnd k|bfg गरिनेछ ।
- ufpFkflnsf tyf GofoLs ;ldltnfO{ sfg'gL ;Nnfx k|bfg tyf ufFpkflnsf If]q leqsf c;xfo, ljkGg tyf lx+;f lkl8t JolQmx?sf] sfg"gL pkrf/df ;dGjo ug{ sfg"gL ;Nnfxsf/ राखिनेछ .
- न्यायिक कार्य सम्पादनलाई बार्षिक प्रतिवेदन मार्फत सभामा पेश गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

ग. ;'rgf tyf ;~rf/ Joj:yfkg gLltM

- gful/ssf] ;'rgfsf] xssf] pRr ;Ddfg ub}{ ;'rgfsf] xs ;DalGw P]gn] lglb{i6 u/] adf]lhdsf ;'rgfx? k|sfzg tyf gful/sn] dfu]sf] ;"rgf lgod cg';f/ k|bfg ul/g] 5 .
- ufpFkflnsfsf] j]j;fO{6 nfO{ l/l8hfO{g ul/ PS6«]lS6e agfO{g]5, km];a's, 6\jL6/ h:tf ;fdflhs ;~hfnsf] ;d]t k|of]u ul/ ;'rgf ;Dk|]if0f ul/g]5 .
- l56f], 5l/tf] / k|efjsf/L ;~rf/sf nflu ufFpkflnsfsf kbflwsf/Lx? tyf sd{rf/Lx?nfO{ P;=Pd=P;= dfkm{t ;'rgf k|jfx ug]{Ù ;a} kbflwsf/L Pjd\ sd{rf/Lx?nfO{ k|ljlwd}qL agfpg cfjZostfg';f/ tflnd lbg] tyf Od]n मार्फत पत्र आदानप्रदान गर्ने Joj:yf ul/g]5 .
- ;"rgf ;"lrt tyf Jojl:yt ug{ gful/s j8f kq / o; ufkf leqsf ;Dk'0f{ ;fj{hlgs lgsfonfO k|ljlw dfkm{t lgoGq0f x'g] Joj:yf ul/g]5 .
- सुचना अधिकारीलाई सक्रिय तथा जवाफदेही बनाईनेछ ।
- यस क्षेत्रको पत्रकारहरु तथा संचारकर्मिहरु लाई अभिमुखिकरण मार्फत थप उर्जावान बनाउने प्रयत्न गरिनेछ ।

घ. सार्वजनिक सेवा तथा संगठन

- kbflwsf/L tyf sd{rf/Lsf] Ifdtf clej[l4sf nflu ljleGg tflnd tyf cled'vLs/0f sfo{qmdx? ;+rfng ul/g]5 .
- ;]jf k|jfxnfO{ k|efjsf/L agfO ;a} ufpFaf;LnfO{ ;xh ;/n 9+uaf6 ;]jf lbg ufpF sfo{kflnsfsf] sfof{no, ;a} j8f sfof{nox? tyf ljifout sfof{nox?df ;]jf k|jfx ;DaGwL :ki6 hfgsf/L ;lxtsf] gful/s j8fkq /fVg]

tyf First come first service, Last come last service l;¢fGt sf cfwf/df ;]jf k|bfg गरिनेछ .

- ufFpkflnsfsf j8f sfof{no nufot ljleGg lgsfox?df O{–xflh/L k|0ffnLnfO{ lg/Gt/tf lbOg]5 .
- ;]jf k|jfx tyf sfo{ ;Dkfbgdf u'0ffTds ;'wf/ ug{ ljw'lto zf;g k|0ffnL nfO{ qmdz nfu" ub]{ hfg] . o;} jif{ j8f sfof{nox?df Cctv, back up tyf lnternet ;]jf h8fg u/L ufpFkflnsf s]Gb|;Fu networking ul/G5 .
- bIf OdfGbf/ tyf cg'zfl;t sd{rf/LnfO{ k'/:s[t ug]{ lglt cjnDag u/L k|To]s jif{ pTs[i6 sd{rf/L लाई प्रोत्साहन तथा सम्मान स्वरूप रकम ?.!) xhf/ gub k'/:sf/ k|bfg ug]{5 .
- sd{rf/L sNof0f sf]षको व्यवस्वथालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- ufpFkflnsfsf] ;]jf k|jfx, cg'udg, d'Nofİg tyf ;dGjofTds sfo{df ;xof]u ug{ cfjZostf cg';f/ rf/ kf+u|] tyf b'O{ kf+u|] ;jf/L ;fwgx? व्यवस्थापन गरिनेछ .
- kbflwsf/L tyf sd{rf/Lsf] Ifdtf clej[l4 tyf 1fg, l;k, / Jojxf/df kl/jt{gsf nflu jif{df slDtdf ! k6s cjnf]sg e|d0f sfo{qmd uरिनेछ .
- दरवन्दी भन्दा बाहिर वा फाजिल दरबन्दीमा रहेको कर्मचारीलाई सरुवा वा विदाई गरी व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- वार्षिक कार्य योजना तयार गरि सोहि बमोजिम कार्यन्वयन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाका विभिन्न शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई जिम्मेवार तुल्याउन आर्थिक वर्षको पहिलो महिनामा शाखाको कर्मचारी शाखा प्रमुख सँग, शाखा प्रमुख प्रमुख प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सँग र सम्पूर्ण कर्मचारी सामुहिक रुपमा प्र.प्र.अ. संग र प्र.प्र.अ गा.पा.अध्यक्ष सँग कार्य सम्पादन सम्झौता गरिनेछ ।
- शाखागत कार्य विवरण तथा कार्य विशिष्टिकरण तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- कर्मचारीहरु कार्य सम्पादनका लागि सूचक सहितका मापदण्ड बनाइने छ । र सोही मापदण्ड बमोजिम प्राप्त अंको आधारमा सेवा सुविधा एवं दण्ड पुरस्कारको व्यस्था गरिनेछ ।
- कर्मचारीका मनोवल उच्च राख्र एवं नतिजामुखी बनाउनको साथै सुशासन मापन गर्न कार्य सम्पादनमा उत्कृष्ट अंक प्राप्त गर्ने कर्मचारीहरुलाई न्यूनतम ५% देखि अधिकतम मासिक २०% सम्म का प्रोत्साहन भत्ता रुपमा उपलब्ध गराउन सकनेछ ।
- प्रोत्साहन भत्ता तथा कुनै पनि थप सेवा सुविधाका लागि तोकिएको समय भन्दा बढी कार्य गरेको ई-हाजिरिको रेकर्डका आधारमा भएको र यस गाउँपालिकाको कार्मचारीको कार्य जिम्मेवारीको बहन, कार्य बोझ, कार्य सम्पादन तथा उत्तरदायित्व निर्वाह समेटी बनाईएको मापदण्डमा परेको हुनु पर्नेछ।

उपस्थित सभा सदस्यज्युहरु,

आ.व.२०80/०81 को नीति कार्यक्रम यस गाउँपालिकाको लागि एउटा दिर्घकालिन नीति पनि हो । यो स्थानीय तहको लागि इतिहास हुनेछ । यसले पुस्तौ-पुस्तालाई मार्गदर्शन दिई रहनेछ ।

यस कारण यस अर्नमा गाउँपालिकाको लक्ष्य हासिल गर्न जनताको आशा विश्वासलाई जोगाउन गाउँपालिकाको समग्र विकास गर्न तथा "शिक्षा कृषि र स्वास्थ्य हाम्रो प्राथमिकता", समृद्ध अर्नमा निर्माणमा हामी सबैको प्रतिवद्धता " नारा साकार पार्न क्षेत्रगत, विषयगत, वडागत योजनाहरु नीति तथा कार्यक्रम अनुरुप हुन जरुरी छ ।

pkl:yt ;ef ;b:oHo'x? M

ufpFkflnsfsf] ;Gt'lnt,Jojl:yt Pj+ ;dfj]zL / lbuf] ljsf; xfd|f] rfxfgf xf] / ;fWo klg xf] . s'g} Ps lf]qsf] dfq ljsf;n] ufpFkflnsfsf] ;du| ljsf; x'g ;Sb}g eGg] wf/0ffnfO{ cfTd;ft ub}{ of]hgf th{'df ubf{ dfyLsf ;j} klfx?nfO{ ljz]if Wofg lbO{Psf] 5 . h;af6 ;du| ufpFkflnsfsf] ;jf{lË0f ljsf;df dxTjk"0f{ of]ubfg lbg]5 eGg] s'/fdf d ljZj:t 5' . of]hgf th'{df ug{ / o; p2]Zo k|fKt ug{ k|efjsf/L / j}wflgs sfof{Gjog clt dxTjk"0f{ x'G5 t;y{ o; lbzfdf oxfFx?sf] /rgfTds, ;[hgfTds 7f]; ;xof]u /xg] s'/fdf d cfzfjfbL 5' .
cGTodf oxfFx? ;j}nfO ljz]if wGojfb lbb} ljbf x'G5' .

wGojfb, gd:sf/

>L czf]s s'df/ ofbj
Uff=kf= cWolf
cg{df ufFpkflnsf, cg{df l;/xf
@)८० ;fn c;f/ ०१ ut] z's|af/ .